

Holbæk Kommunes rammer for tilsyn med dagtilbud

20. juni 2018

Forord

I Holbæk Kommune har vi fokus på, at alle børn lærer og trives så meget som de kan¹. Derfor vil vi have dagtilbud af høj kvalitet. En af metoderne til at understøtte kvalitetsudvikling er kommunens tilsyn med dagtilbuddene.

Kommunens pædagogiske tilsynsforpligtelse er defineret i Dagtilbudsloven², men kommunen skal derudover også føre tilsyn på en række andre områder:

- Pædagogisk tilsyn
- Økonomisk tilsyn
- Brandtilsyn
- Bygningstilsyn
- Legepladstilsyn
- Hygiejnebesøg

Tilsynsforpligtelsen gælder alle dagtilbud, hvori der indgår kommunal finansiering, dvs. både kommunale, selvejende og private dagtilbud, samt private pasningsordninger. Rammerne for tilsyn kan variere for kommunale og private tilbud.

I dette dokument beskrives hvordan Holbæk Kommune udmønter sin tilsynsforpligtelse. Dokumentet har som formål at gøre det tydeligt for forældre, personale, ledere og politikere hvad der føres tilsyn med, hvordan tilsynet udføres og hvor ofte det gennemføres.

---

¹ Se Børne og ungepolitikken: <https://holbaek.dk/politik/politikker-og-strategier/politikker/boerne-og-unge-politik/>

² <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=182051>

Rammen for tilsyn har særligt fokus på udførelsen af pædagogisk tilsyn. Det har bl.a. baggrund i, at de seneste års forskning på området peger på, at kommunerne med fordel kan anvende det pædagogiske tilsyn til at understøtte kvalitetsudviklingen i endnu højere grad end hidtil ³.

Figuren nedenfor illustrerer hvordan tilsynet i Holbæk Kommune er organiseret:

Rammen for tilsyn er godkendt af Udvalget for Børn og Skole i Holbæk Kommune d. 20. juni 2018, og er efterfølgende offentliggjort på Holbæk Kommunes hjemmeside, jf. Dagtilbudslovens bestemmelse herom⁴.

³ Se bl.a.: <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/paedagogisk-tilsyn-dagtilbud>

⁴ Dagtilbudsloven § 5, stk. 2.

Tilsyn med det pædagogiske indhold

De lovgivningsmæssige rammer

Følgende er et kort rids af de lovgivningsmæssige rammer for det pædagogiske tilsyn i dagtilbud.

Lov om Dagtilbud:⁵

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer, der er fastsat efter § 3, efterleves.

Stk. 2: Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

I vejledningen til Lov om Dagtilbud, kap. 7⁶, fremgår alle områder og forhold som et tilsyn i dagtilbud/dagpleje skal omfatte. Af vejledningen fremgår det bl.a.:

1. Fastlæggelsen af rammerne for tilsynet skal sikre en systematik, der bidrager til, at der føres tilsyn med alle relevante elementer.
2. Tilsyn skal udføres i både private, kommunale og selvejende dagtilbud, såvel som i private pasningsordninger.
3. Rammerne for tilsynet bør tilrettelægges, så tilsynet er ensartet for både private og kommunale dagtilbud.
4. Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse retter sig både mod det indholdsmæssige i dagtilbuddene, samt på hvilken måde opgaverne udføres i dagtilbuddene.
5. Der skal føres tilsyn med:
  - at opgaverne løses med det indhold og den kvalitet, som dagtilbudsloven og kommunalbestyrelsen har fastsat
  - at de mål og rammer, der er fastsat af dagtilbudsloven og kommunalbestyrelsen, efterleves i den pædagogiske praksis
  - at børn i udsatte positioner får den støtte de har krav på og behov for
  - personalets kvalifikationer
  - den pædagogiske praksis
  - hygiejne
  - Sikkerhed, herunder forebyggelse af seksuelle krænkelser og overgreb, samt magtanvendelser, sovestillinger, brug af barneseler, sikker transport, godkendt legetøj/materialer, legeplads mv.
  - Trivsel: sundhed, indretning, miljø
  - Tidlig indsats
  - Evalueringskulturen
6. I så fald børn har dagtilbudsplads i en anden kommune, så skal der enten føres tilsyn af bopælskommunen eller indgås aftale med, at denne anden kommune konkret udfører tilsynsopgaven, men ansvaret påhviler bopælskommunen.

---

⁵ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=182051>

⁶ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=182051>

7. Tilsyn med selvejende dagtilbud skal bl.a. baseres på aftalen mellem det selvejende dagtilbud og kommunalbestyrelsen.
8. Tilsyn omfatter også private pasningsordninger uden offentligt tilskud, hvis der passes mere en to børn i ordningen eller hvor der passes under to børn og tilbuddet ikke kræver godkendelse.
9. Viser det sig i forbindelse med tilsynet, at et dagtilbud ikke opfylder de krav, der stilles i lovgivningen og af kommunalbestyrelsen, f.eks. i forbindelse med kommunens mål og rammer for dagtilbuddene, må kommunalbestyrelsen reagere herpå, så forholdene kan bringes i orden.
10. Kritisable forhold i et dagtilbud kan berettige, at tilsynet i en periode intensiveres eller i værste fald at kommunen ophæver/opsiger driftsaftalen.
11. Tilsynet skal ses som led i kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre og udvikle kvaliteten på dagtilbudsområdet, dels generelt for alle dagtilbud og dels som led i udvikling af det enkelte dagtilbud.
12. Den viden, der indhentes gennem tilsynet, bør anvendes i kommunens drøftelser og fastsættelse af serviceniveauet, samt i forbindelse med de løbende forbedringer og overvejelser om fornyelse og udvikling af praksis.
13. Tilsynsfunktionen kan tilrettelægges, så der også lægges vægt på brugerindflydelse og på brugernes vurdering af den service, de modtager. Forældre og børn er en kilde til viden om dagtilbuddene, herunder også viden om eventuelle problemer i dagtilbuddene.

Hvad er formålet med det pædagogiske tilsyn?

Det pædagogiske tilsyn har først og fremmest som formål at sikre, at alle dagtilbud drives og praktiseres i overensstemmelse med gældende lovgivning og Holbæk Kommunes strategier og politikker på området. Der er derfor en tæt kobling mellem det pædagogiske tilsyn og

- Dagtilbudsloven, herunder Lov om pædagogiske læreplaner
- Strategi for fremtidens dagtilbud⁷
- Børne og ungepolitikken⁸

I forbindelse med design af selve tilsynet er der i øvrigt lagt vægt på, at formålet med tilsynet er at styrke den pædagogiske kvalitet. Det betyder, at udviklingsperspektivet vil være centralt i tilsynet og at der vil blive lagt stor vægt på at indkredse dagtilbuddets nærmeste udviklingszone⁹. Det er ambitionen, at det pædagogiske tilsyn bidrager til udvikling af høj pædagogisk kvalitet.

---

⁷ <https://holbaek.dk/borger/boern-unge-og-uddannelse/dagtilbud-og-skoler/maal-og-strategier/>

⁸ https://holbaek.dk/media/203109/Boerne-og-ungepolitik_w.pdf

⁹ Et begreb, der oprindeligt er udviklet af den russiske psykolog Lev Vygotsky (1896-1934). Han formulerede begrebet Zonen for nærmeste udvikling, "som det område, hvor barnet sammen med en voksen kan klare opgaver, som det endnu ikke kan klare på egen hånd" ([http://denstordanske.dk/Krop, psyke og sundhed/Psykologi/Psykologer/Lev Vygotskij](http://denstordanske.dk/Krop,_psyke_og_sundhed/Psykologi/Psykologer/Lev_Vygotskij)). Han var optaget af omgivelsernes rolle i alle læreprocesser. I denne sammenhæng er begrebet lånt til at identificere det næste naturlige skridt i børnehushets pædagogiske udvikling mod højere kvalitet.

Hvilke typer af pædagogiske tilsyn forekommer?

I Holbæk Kommune skelnes der mellem:

1. Uanmeldt tilsynsbesøg
2. Akut tilsyn
3. Løbende - og personlige tilsyn
4. Systematisk tilsynsbesøg

Alle typer af tilsyn har som formål at sikre børnenes læring, trivsel og udvikling.

Uanmeldt tilsynsbesøg

Uanmeldt tilsynsbesøg kan altid forekomme. Fagcenter for Læring & Trivsel kan til enhver tid foranledige et uanmeldt tilsyn, enten

- a) Som en del af den systematiske kvalitetsudvikling
- eller
- b) På baggrund af henvendelser, der giver anledning til nærmere undersøgelse.

Uanmeldte tilsyn, der er en del af den systematiske kvalitetsudvikling gennemføres som stikprøvekontrol i **minimum fire private og/eller kommunale børnehuse årligt**. Udvælgelsen foregår efter tilfældighed. Dette alene for at understøtte den pædagogiske kvalitet og supplere det uanmeldte systematiske pædagogiske tilsyn. Disse uanmeldte tilsynsbesøg udføres som observationer og resulterer i en tilsynsrapport, i så fald den tilsynsførende vurderer det hensigtsmæssigt/relevant.

Uanmeldte tilsyn, der har afsæt i specifikke henvendelser, har udelukkende til hensigt at undersøge og give et øjebliksbillede af de særlige forhold, der har givet anledning til det uanmeldte besøg. Det uanmeldte besøg bygger altid på et samarbejde, hvor fagcentret, områdelederen (i de kommunale dagtilbud) og børnehuset undersøger de særlige forhold og sammen finder relevante løsningsmuligheder.

Akut tilsyn

Hvis Chef for Læring & Trivsel skønner det, kan der føres akutte tilsyn. Henvendelser eller klager i løbet af året, kan afføde akutte tilsynsbesøg. Akutte tilsyn kan føres både anmeldt og uanmeldt.

Det løbende og personlige tilsyn

Det løbende og personlige tilsyn udføres hver eneste dag af alle, der har deres gang i børnehuset. Dvs. områdeleder, forældre, pædagogisk personale, pædagogisk leder, sprogkonsulenter, sundhedsplejerske, fagcenter mv. Det betyder, at alle der oplever, at børn udsættes for kritisable forhold, der kan true deres Læring & Trivsel, har et ansvar for at formidle kritikken direkte til enten den pædagogiske leder, det tilstedeværende personale, områdelederen eller Fagcenter for Læring & Trivsel. I så fald der modtages kritik, skal kritikken tages alvorligt, og der skal gennemføres en undersøgelse af episoden/forholdet. Hvis kritikken efterfølgende vurderes at være berettiget, skal der tages skridt med henblik på, at hindre lignende episoder i at opstå.

Der er andre forhold, der kan være udløsende for bekymring om opgaveløsningen i et børnehus. Det kan f.eks. være oplysninger om en markant stor personaleudskiftning eller en henvendelse fra leder eller medarbejdere om samarbejdsproblemer mv. Henvendelser af denne

karakter undersøges typisk af tilsynskonsulenten fra Fagcenter for Læring & Trivsel i samarbejde med områdelederen, og hvis der vurderes at være grundlag for initiativer, indledes et samarbejde med den pædagogiske leder af dagtilbuddet med henblik på at afhjælpe de konstaterede problemer bedst muligt.

Områdelederen/den pædagogiske leder/medarbejderne har i øvrigt pligt til at rekvirere et pædagogisk tilsyn til det enkelte børnehus, hvis det skønnes nødvendigt, og har desuden pligt til at gøre Fagcenter for Læring & Trivsel opmærksom på, hvis der opstår bekymringer, hændelser og dilemmaer af pædagogisk, sikkerhedsmæssig eller hygiejnisk art, som har ført eller kan føre til kritik af dagtilbuddet.

Det løbende og personlige tilsyn sker endvidere gennem forskellige samarbejdsfora mellem ledere, medarbejdere og Fagcenter for Læring & Trivsel, fx mødevirksomhed, udviklingsdage, kompetenceudvikling, besøg af medarbejdere fra Børneindsatsen mv.

Hvem udfører pædagogisk tilsyn?

En konsulent fra Fagcenter for Læring & Trivsel fører på vegne af kommunalbestyrelsen pædagogisk tilsyn med kommunens dagtilbud. Ansvar for udførelsen af tilsynet er forankret hos Chef for Læring & Trivsel.

Tilsynet med de kommunale dagplejere og private børnepassere varetages i de fire dagtilbudsområder. I praksis udføres det af de pædagogiske ledere for dagplejen. Ansvar for udførelsen af tilsynet er ligeledes forankret hos Chef for Læring & Trivsel.

Systematisk udviklingsorienteret tilsyn

Hvor ofte gennemføres der systematisk udviklingsorienteret tilsyn?

Systematisk udviklingsorienteret tilsyn gennemføres i alle **kommunale¹⁰ dagtilbud**:
Minimum hvert andet år

Systematisk udviklingsorienteret tilsyn gennemføres i alle **private og selvejende dagtilbud**:
Minimum hvert/hvert andet år

Systematisk udviklingsorienteret tilsyn i kommunal dagpleje og hos private børnepassere
Minimum en gang årligt

Dette systematiske udviklingsorienterede tilsyn i den kommunale dagpleje suppleres af almene tilsyn minimum 3 gange årligt i hvert dagplejehjem. Proceduren for det systematiske pædagogiske tilsyn følger denne procedure – se næste afsnit. Proceduren for det almene pædagogiske

---

¹⁰ Herunder også den samlede dagpleje i hvert område

tilsyn i dagplejen er udarbejdet i det enkelte område, og kan således ses på områdernes hjemmesider¹¹.

Hvis tilsynsrapporterne giver anledning til det, kan der laves supplerende tilsynsbesøg. De supplerende tilsyn kan enten være anmeldte eller uanmeldte. I så fald de er anmeldte, aftales deltagerkredsen med børnehuset/den kommunale dagplejer/den private børnepasser forud for tilsynet.

Alle systematiske pædagogiske tilsyn resulterer i en tilsynsrapport i kommunale og private dagtilbud og hos private børnepassere¹².

Hvad føres der tilsyn med?

Det systematiske pædagogiske tilsyn skal være karakteriseret ved gennemsigtighed. Derfor skal det også være tydeligt for personale, forældre og andre hvad der føres tilsyn med.

I Holbæk kommune føres der tilsyn med:

- Den pædagogiske *praksis*, herunder ressourcer og udviklingsmuligheder
- Arbejdet med den pædagogiske læreplan som fælles grundlag for at fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse¹³
- Arbejdet med den pædagogiske læreplan som fælles grundlag for at udvikle trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv¹⁴
- Hvordan der arbejdes med læringsmiljøet ift. børn i udsatte positioner og deres muligheder for at lære og deltage i (børne)fællesskaber
- Samarbejdet med forældrene om børnenes Læring & Trivsel
- Betydningen af arbejdet med dokumentation og evaluering for udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer og for børnenes Læring & Trivsel¹⁵
- Arbejdet med at skabe sammenhæng i barnets læringsliv, herunder samarbejde mellem dagtilbud/dagpleje-hjem, dagtilbud-dagpleje, dagtilbud-skole/SFO, dagtilbud-børneindsatsen
- Det psykiske børne og læringsmiljø, herunder samspil, relationer og kommunikation mellem voksne-børn, børn-børn, voksne-voksne
- Det fysiske børne og læringsmiljø, herunder indretning, legemuligheder, tilgængelige materialer/legetøj, æstetik, støj, ergonomi mv.
- Arbejdet med sprogvurderinger
- Personalets faglige kompetencer
- Det, der optager personale og ledelse i børnehus/dagpleje

---

¹¹ <https://holbaek.dk/borger/boern-unge-og-uddannelse/dagtilbud-og-skoler/find-dagtilbud-og-skoler/>

¹² I kommunale dagplejehjem drøftes indholdet af det pædagogiske tilsyn med den enkelte dagplejer med henblik på udvikling af den pædagogiske kvalitet

¹³ Refererer til formålsparagraf §7 i dagtilbudsloven, ændret med virkning fra juli 2018

¹⁴ Refererer til formålsparagraf §7 i dagtilbudsloven ændret med virkning fra juli 2018

¹⁵ Gælder ikke private børnepassere

- Udviklingspotentialer i den pædagogiske praksis

Særligt om tilsyn med private børnepassere:

I forbindelse med lovændringer i dagtilbudsloven i 2018, er tilsynsforpligtelserne overfor private pasningsordninger skærpet. Det betyder, at der nu – i modsætning til tidligere – stilles krav om, at private pasningsordninger skal indrette arbejdet, så det fremmer børns læring gennem pædagogiske læringsmiljøer. Derfor følger tilsynet hos de private børnepassere ovenstående med undtagelse af punkterne om den pædagogiske læreplan, dokumentation og evaluering. I øvrigt føres der tilsyn med, at der ikke må ryges i hjemmet, når der passes børn. Det gælder også for familie og eventuelle gæster i den private pasningsordning.

Den løbende tilsynsforpligtelse i forhold til privat pasning med tilskud efter Dagtilbudslovens §§ 80-85 er under den samme lovgivning og retningslinjer som for øvrige dagtilbud.

Godkendelse og tilsyn med den enkelte privatpasser / pasningsordning varetages af de tilsynsførende pædagoger i området. Tilsynet foretages, der hvor den private pasning finder sted. Til støtte for det almene pædagogiske tilsyn i de private pasningsordninger er der udarbejdet et skema, der er offentliggjort på Holbæk Kommunes hjemmeside¹⁶.

Den pædagogiske leder og dagplejepædagogerne kan til enhver tid øge tilsynets hyppighed, når det vurderes aktuelt. Får den tilsynsførende/kommunalbestyrelsen kendskab til, at forholdene i en privat pasningsordning er uforsvarlige, kan kommunalbestyrelsen inddrage en allerede udstedt tilladelse¹⁷.

Hvilken kvalitetsforståelse ligger der bag tilsynet?

Den kvalitetsforståelse, der ligger bag tilsynet i Holbæk Kommune, er forankret i lovgivningen på området samt i de værdier, mål og handlinger, som er beskrevet i de kommunale strategier og politikker.

Yderligere tilstræbes en tilgang, der ikke favoriserer højaktuelle emner, men vilkårene for hele barnets læring, trivsel og udvikling.

Kvalitetsforståelsen er i øvrigt baseret på både dansk og international forskning om kvalitet i dagtilbud. Tilsynsblikket er bl.a. inspireret af ITERS/ECERS¹⁸ og EVA's udgivelser om kvalitet¹⁹.

---

¹⁶ www.holbaek.dk

¹⁷ Retningslinjer herfor fremgår af godkendelsesproceduren

¹⁸ ITERS/ECERS er et forskningsbaseret udviklingsredskab der understøtter udvikling af det både det fysiske og psykiske børnemiljø – se evt. s. 29 i https://www.eva.dk/sites/eva/files/201802/Evalueringsredskaber_web.pdf

¹⁹ <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern>

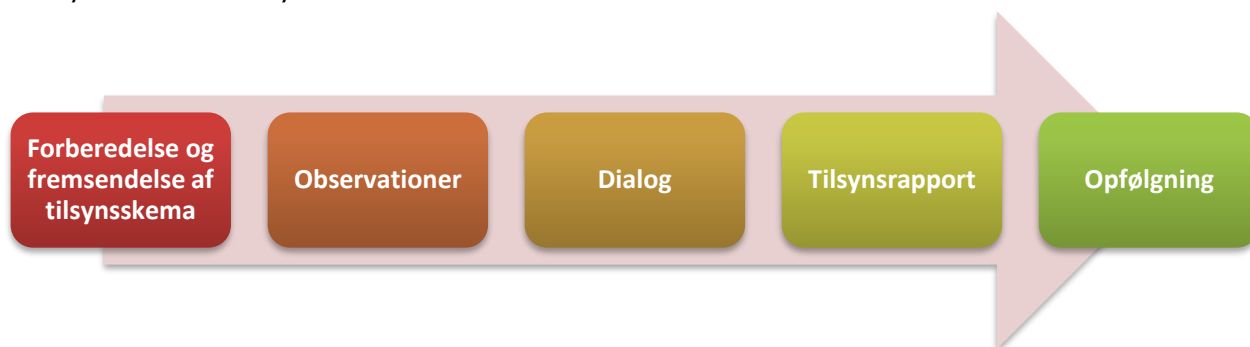
Holbæk Kommunes kvalitetsforståelse

Samarbejde om tilsynet

Både ledere og pædagogiske medarbejdere i både kommunale og private dagtilbud og den tilsynsførende har et fælles udgangspunkt, nemlig at børns lærings- og udviklingsmuligheder bliver så gode som overhovedet muligt. Derfor forventes det selvfølgelig også, at alle parter er interesserede i og forpligter sig til at samarbejde både før, under og efter tilsynet, og at tilsynet kan gennemføres frit og uhindret.

Tilsynets faser i kommunale og private dagtilbud

Det systematiske tilsyn består af flere faser:

Forberedelse

Forud for det systematiske tilsyn skal der udfyldes et forberedelsesskema. Dette skema kan med fordel udfyldes i et samarbejde mellem områdelederen²⁰ og den pædagogiske leder, evt. i samarbejde med TRIO-gruppen. Formålet med skemaet er at bidrage med oplysninger, der kan kvalificere observationer og dialog. Det udfyldte skema returneres til Fagcenter for Læring & Trivsel *senest* 2 uger før tilsynet.

²⁰ Dette gælder kun i kommunale dagtilbud

Observationer

Det er afgørende at udføre observationer i den pædagogiske praksis, hvis man skal have mulighed for at vurdere kvaliteten af den pædagogiske praksis. Observationerne varer minimum 1,5-2 timer, afhængig af børnehushets størrelse.

Observationerne gennemføres af 1) Tilsynskonsulenten og 2) En anden pædagogisk leder²¹

Begge parter observationer skal foretages med en nuanceret, nysgerrig og holistisk tilgang rettet mod ressourcer og udviklingspotentialer i den pædagogiske praksis såvel som læringsmiljøet. Inddragelsen af en anden pædagogisk leders observationer har som formål at tilføre et *ekstra og uvildigt blik*, der kan "spejle" den pædagogiske praksis med afsæt i egen lederrolle, både under og efter tilsynet.

Begge parter observationer inddrages i tilsynsdialogen.

Særligt om tilsynsdialogen

Det grundlæggende princip for et systematisk udviklingsorienteret tilsynsbesøg er dialog. Dialog defineres, som "udveksling af synspunkter, der har en gensidig påvirkning"²². Det betyder, at dialog kan skabe aftryk. Men dialogen kan mere end det. Foruden potentiale til øget erkendelse og forståelse, har dialogen udviklingspotentialer. Nye ideer og inspiration til udvikling af praksis opstår ofte i dialog med andre. Dialogen skal gensidigt forløbe konstruktivt, anerkendende og tilpas udfordrende, således at det er muligt at stoppe op, reflektere, begrunde og evaluere den pædagogiske praksis. Tilsynsdialogen bliver dermed en åben og udfordrende samtale om dagtilbuddets pædagogiske indsatser og udvikling. Der skal være interesse i dagtilbuddets perspektiver, optagethed, behov og praksis.

Tilsyn er en form for kontrol. Men kontrol og udvikling er ikke hinandens modsætninger. Nogle kontrolelementer har dog risiko for at flytte fokus for meget væk fra praksis. Fx kontrol af procedurer eller af personalets arbejde med dokumentation. Det må ikke ske. I tilsynet skal der være fokus på *praksis*, hvor børnenes *levende liv* får sine betingelser, og hvor procedurer og arbejdet med dokumentation gerne skal kunne afspejles i personalets refleksioner og daglige arbejde med børnene.

Det er væsentligt, at tilsynskonsulenten opsøger og lytter til medarbejdernes input, refleksioner og bevæggrunde inden en situation vurderes. Tilsynskonsulentens observationer er et øjebliksbillede, og der kan være mange både gode og mindre gode begrundelser bag de handlinger der observeres på et tilsyn. Tilsynet skal med andre ord også kontrollere sig selv *igennem* dialogen med personale/ledelse/forældre. En åben gensidig dialog mellem dagtilbuddet og tilsynskonsulenten er en grundlæggende forudsætning for en reel vurdering af kvaliteten.

---

²¹ Dette gælder kun i kommunale dagtilbud

²² Udviklingsstjernen – dagtilbud Holbæk Kommune

Deltagerne i tilsynsdialogen er: områdeleder²³, pædagogisk leder, 2 medarbejderrepræsentanter (Evt. TRIO), 1 bestyrelses/forældrerådsrepræsentant, en anden pædagogisk leder²⁴ og tilsynskonsulenten.

Tilsynsdialogen varer ca. 1,5-2 timer.

Essensen af både skemaer, observationer og dialog indgår som baggrundsmateriale for tilsynsrapporten.

Tilsynsrapport

Efter tilsynet udarbejder tilsynskonsulenten en opsamlende tilsynsrapport, der fremhæver de centrale temaer fra både tilsynsskemaer, observationer og tilsynsdialog, hvorved indholdet vil kunne genkendes af deltagerne. På den måde fungerer observationer og dialog samlet som belæg og hjemmel for tilsynsrapportens konklusioner. Tilsynskonsulenten vil på baggrund af alle elementer konkludere på kvaliteten ud fra to kategorier 1) Påbud – gives i de tilfælde, at lovgivningen ikke overholdes 2) "Zonen for nærmeste udvikling" - ideer til relevante udviklingsmuligheder indenfor de kategorier, der føres tilsyn med, med henblik på at øge den pædagogiske kvalitet yderligere.

Tilsynsrapporten udsendes senest fire uger efter tilsynet og sendes til områdelederen for de kommunale børnehuse/daglejen. For de private institutioner udsendes rapporten til leder/ejer af institutionen.

Det enkelte børnehus/område har efterfølgende selv ansvaret for at offentliggøre tilsynsrapporten på børnehusets hjemmeside²⁵ efter førstkommande personale- og bestyrelsesmøde, og senest 2 måneder efter modtagelse af tilsynsrapporten.

Opfølgning²⁶

Tilsynet kan munde ud i, at der laves konkrete aftaler om opfølgning, fx en handleplan, udviklingsarbejde, kompetenceudvikling, vejledning, supervision, opfølgende tilsyn eller andet. Det er altid ledelsen der har ansvaret for at videreudvikle den pædagogiske praksis.

I det tilfælde der vurderes behov for det, kan TRIO/områdelederen/den pædagogiske leder indkalde tilsynskonsulenten til yderligere dialog. Den pædagogiske leder har ansvaret for at formidle tilsynsrapporten til det øvrige personale og forældreråd/forældrebestyrelse, og give personalet mulighed for at forstå og drøfte indholdet, samt finde relevante og prioriterede udviklingstiltag.

---

²³ Kun i kommunale dagtilbud

²⁴ Kun i kommunale dagtilbud

²⁵ Jævnfør dagtilbudsloven

²⁶ Dette afsnit gælder kun for de kommunale dagtilbud

I så fald tilsynet resulterer i et påbud, skal områdelederen²⁷ og den pædagogiske leder (gerne i samarbejde med TRIO-gruppen) udarbejde en handleplan. Denne skal fremsendes og godkendes af tilsynskonsulenten senest en måned efter børnehuset har modtaget påbuddet, men det er ledelsen der har ansvaret for realiseringen. Tilsynskonsulenten står altid til rådighed i forhold til sparring. Tilsynskonsulenten har ansvaret for at følge op på alle indgåede aftaler/deadlines, som fremgår af tilsynsrapporten.

Kvalitetsrapport

Fagcenter for Læring & Trivsel udarbejder minimum hvert andet år en kvalitetsrapport og en mundtlig status til Udvalget for Børn og skole. Kvalitetsrapporten baseres på en række data, herunder de gennemførte tilsyn. Kvalitetsrapporten skal give det politiske niveau, områderne, forældre og øvrige interessenter et indblik i kvaliteten på hele dagtilbudsområdet og information om særlige muligheder og udfordringer. Tilsynsrapporterne og kvalitetsrapporten benyttes foruden som grundlag for både politiske, pædagogiske og økonomiske prioriteringer lokalt i børnehuse/områder, såvel som centralt, fx ift. fokuspunkter og/eller kompetenceudvikling.

Økonomisk tilsyn

Økonomisk tilsyn føres af Løn og regnskab og Økonomiafdelingen, såvel som af den lokale områdeleder. Kommunens tilsynsforpligtelse gælder overfor kommunale og selvejende dagtilbud, såvel som overfor puljeinstitutioners rentabilitet²⁸, men ikke overfor de private dagtilbud.

Økonomi og vækst fører økonomisk tilsyn i de kommunale dagtilbud på følgende måder:

- Løbende central budget- og regnskabsopfølgning

Løn og regnskab fører økonomisk tilsyn i de kommunale dagtilbud på følgende måder:

- Styring af månedlige kontroller, som gennemføres af områdelederne (evt. uddelegeret til andre ledere)

Fagcenter for Læring & Trivsel har ansvaret for at der gennemføres tilsyn med puljeinstitutioners rentabilitet.

Kommunalbestyrelsen har ikke lovhjemmel til at kræve indsigt i privatinstitutioners økonomi. Det er dog kommunens forventning, at budget og regnskab tilvejebringes på kommunens anmodning i tilfælde af skærpende omstændigheder (jf. vejledning nr. 9109 af 27/2/2015, kap.8, pkt. 113).

Selvejende institutioner forpligter sig til at benytte ethvert økonomisk overskud på sociale formål, hvilket fremgår af godkendelsen.

---

²⁷ I kommunale børnehuse

²⁸ Se kapitel 7 i vejledningen til dagtilbudsloven

Brandtilsyn

De lovgivningsmæssige rammer og formål

Brandsyn er lovpligtigt ifølge Beredskabsloven²⁹.

Et brandsyn er et lovpligtigt tilsyn af brandsikkerheden i en bygning, et lokale eller hos en brandfarlig virksomhed. Ved et brandsyn rådgives og informeres ejeren om formålet med de brandforebyggende regler.

Formålet med brandsyn er:

- At mindske risikoen for at brande opstår, breder sig eller fører til skader på mennesker, ejendom eller miljø
- At sikre forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder, hvis der sker en brand

Den person, der foretager brandsynet, skal bære legitimation.

Hvem udfører brandtilsyn?

Brandtilsyn udføres af DBI – Dansk brandinstitut, som udføres af en certificeret brandinspektør, og baserer sig på retningslinjer og forskrifter fra Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut. Brandtilsynet gennemfører kontrol af flugtveje, materiel, nødlys, skilte osv.

Brandinspektøren udarbejder en rapport på baggrund af tilsynet, som sendes til dagtilbuddet. Kommunen/dagtilbuddet skal herefter udbedre evt. mangler.

Konstateres der mindre mangler ved et brandsyn, kan kommunen/ejeren få et påbud om at bringe brandsikkerheden i orden. Konstateres der væsentlige mangler, kan der under visse forudsætninger nedlægges forbud mod at benytte stedet, indtil brandsikkerheden er bragt i orden.

Undlader kommunen/ejeren at efterkomme et påbud eller et forbud, kan kommunalbestyrelsen melde det til politiet³⁰.

Hvor ofte gennemføres brandtilsyn?

En gang årligt.

---

²⁹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=188158>

³⁰ <http://brs.dk/forebyggelse/brand/brandsyn/Pages/Brandsyn.aspx>

Bygningstilsyn

De lovgivningsmæssige rammer og formål

Det fremgår af Servicelovens § 148 a, at hovedreglen er, at den stedlige kommunalbestyrelse fører et driftsorienteret tilsyn med personale, bygninger og økonomi i tilbud efter serviceloven.

Kommunen har ifølge bygningsreglementet ansvaret for, at kommunens bygninger forefindes i en sundhedsmæssig og sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

De private dagtilbud har selv ansvaret for bygningstilsyn.

Hvem udfører bygningstilsyn?

Bygningstilsyn udføres af Vækst & Bæredygtighed, konkret varetaget af driftsenheden og de pedeller, der er tilknyttet de enkelte dagtilbud, og har fokus på den generelle bygningsmæssige stand, tekniske installationer og klimaskærm. Behov for forbedringer mv. indgår i kommunens generelle proces for vedligeholdelse af bygninger.

Vækst & Bæredygtighed foranlediger også årligt service på ventilationsanlæg, samt udskiftning af filtre 1-2 gange årligt.

Tilsyn med varmeanlæg/gas/fyr/olie/jordvarme foretages af autoriseret el-installatør med afsæt i lovbefalinger.

Hvor ofte gennemføres bygningstilsyn

1-2 gange pr. uge i forbindelse med øvrige pedelopgaver i de kommunale dagtilbud.

Legepladstilsyn³¹

De lovgivningsmæssige rammer og formål

I § 14 i byggeloven fremgår det, at ejendommens ubebyggede arealer og derpå placerede indretninger skal holdes i forsvarlig stand således, at de ikke er til fare for ejendommens beboere eller andre, eller på anden måde er behæftet med væsentlige mangler.

I Bygningsreglementet 2018 § 367 fremgår det, at drift, kontrol og vedligehold af offentligt tilgængelige legepladsredskaber og -underlag, motionsredskaber i det fri, skateboardbaner og lignende, skal ske, så de til enhver tid overholder de relevante bestemmelser i §§ 358-365. Det påhviler således ejeren af en legeplads at vedligeholde legepladsen på en måde, så den er i forsvarlig stand.

---

³¹ På Holbæk Kommunes intranet ligger der en mere fyldestgørende beskrivelse af legepladstilsynet. Se Holbækken: i dokumentet "Tilsyn og ansvarsfordeling vedr. legepladser i skoler og daginstitutioner/-dagplejelejestuer"

Hvem udfører tilsyn?

Vækst & Bæredygtighed "ejer" alle legepladser i de kommunale dagtilbud. Det er derfor også Vækst & Bæredygtighed, der har ansvaret for, at der gennemføres legepladstilsyn. Den kommunale legepladsinspektør re-certificeres hvert andet år.

Den pædagogiske leder er ansvarlig for, at der dagligt føres tilsyn med sikkerheden på legepladsen inden børnenes brug.

Private dagtilbud har selv ansvaret for, at der foretages legepladstilsyn. Private dagtilbud har dog mulighed for at indgå en kontrakt om årlige tilsyn med Vækst & Bæredygtighed mod betaling.

Hvor ofte udføres tilsyn?

Der gennemføres systematiske legepladstilsyn *en gang årligt*. Her gennemgås hvert enkelt legeredskab systematisk, og på kommunale legepladser udbedres fejl og mangler efterfølgende. I de private dagtilbud er det lederens ansvar at følge op, samt at udbedre fejl og mangler³². 2-3 gange årligt gennemføres driftstilsyn, dvs. løbende tilsyn med legeredskabernes funktionalitet og sikkerhed.

Der er hvert år afsat en pulje til vedligehold og opkvalificering af de kommunale legepladser, og disse midler anvendes med afsæt i de systematiske legepladstilsyn, såvel som i driftstilsyn. Når der er foretaget legepladstilsyn i et helt område, sendes de samlet til områdelederen³³. Det er krav til de kommunale og private dagtilbud, at der udfærdiges en årlig rapport.

Systematiske hygiejnebesøg

De lovgivningsmæssige rammer for hygiejnetilsyn

Ifølge Sundhedslovens § 124 skal Kommunalbestyrelsen vederlagsfrit bistå dagtilbud og den kommunale dagpleje med vejledning om almene sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende foranstaltninger. Yderligere skal Kommunalbestyrelsen tilbyde bistand fra den kommunale sundhedstjeneste, herunder oplysning om hygiejne³⁴.

Ifølge Sundhedsloven, lovebekendtgørelse nr. 913 af 13/07/2010 samt Vejledning om forebyggende sundhedsydelse til børn og unge, skal den kommunale sundhedstjeneste medvirke til at sikre børn et sundt miljø ved at tilbyde en generel og konkret sundhedsfaglig rådgivning til dagtilbud om hygiejne og miljø.

---

³² Kontrolleres derfor også ved det systematiske pædagogiske tilsyn

³³ Kun aktuelt for kommunale dagtilbud

³⁴ BEK nr. 1344 af 03/12/2010 Bekendtgørelse om forebyggende sundhedsydelse for børn og unge, kapitel 5, § 17, www.retsinformation.dk, Bekendtgørelse om forholdsregler mod smitsomme sygdomme i skoler og daginstitutioner for børn og unge, BEK nr. 1515 af 13/12/2007 "Vejledning om hygiejneregler for køkkener i børneinstitutioner", VEJ nr. 10158 af 15/01/2009, Fødevareministeriet. www.retsinformation.dk

Formål med de systematiske hygiejnebesøg

Hygiejnebesøg har som formål at lave et nedslag i de hygiejnemæssige forhold, der kan være afsæt for justeringer, der kan fremme disse i børnehuse og legestuegrupper.

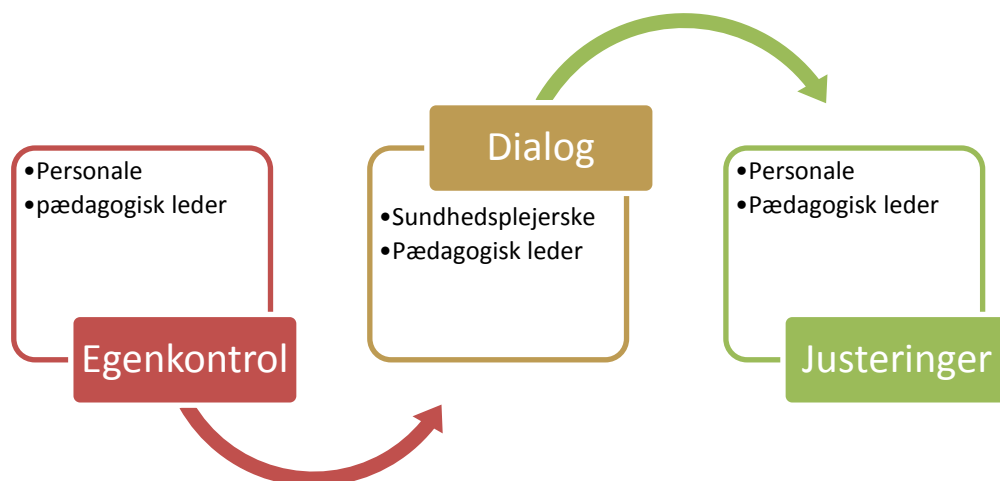
Hvem udfører systematiske hygiejnebesøg?

Det daglige tilsyn med den hygiejniske standard i dagtilbuddene varetages af områdelederen og den pædagogiske leder af dagtilbuddet.

Det systematiske hygiejnebesøg gennemføres af den sundhedsplejerske, der er i forvejen er tilknyttet det enkelte område/børnehus.

Hygiejnebesøgets faser

Hygiejnebesøget består af tre faser:

Egenkontrollen gennemføres med afsæt i et egenkontrol-skema, der udsendes af sundhedsplejersken ca. 3 uger forud for tilsynsbesøget. Skemaet returneres, så det er sundhedsplejersken i hænde forud for tilsynsbesøget.

Dialogen gennemføres med afsæt i egenkontrolskemaet, men udelukkende med afsæt i de områder, som personalet i deres egenkontrol, har vurderet med en mellemglad eller sur smiley. Dialogen kan enten gennemføres som en tur gennem huset, eller som et møde. Dialogen gennemføres af sundhedsplejersken, den pædagogiske leder og evt. 1-2 medarbejderrepræsentanter.

Efter hygiejnebesøget justerer den pædagogiske leder og det pædagogiske personale deres indretning, praksis, materialevalg mv., således at de hygiejnemæssige og sundhedsmæssige forhold fremmes.

Hvor ofte udføres hygiejnetilsyn?

1 gang hvert 2-3 år.